

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Ejjeli kutatás sirloltokban,
gyári kemencékben bujdokló betörők után

Forrás:

Uj Nemzedék

Bp

1923. 4. 8.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

351.74

Hely

Idő

"1923"

Személy

Helvettus

Éjjeli kutatás

sirloltokban, gyári kemencékben bujdokló betörők után

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

A harmadik kerületi kapitányságra rövid időn belül nyolc feljelentés érkezett olyan betörésről, amelyet ismeretlen tettesek követtek el kisebb üzletek és élelmiszerboltok ellen. Tudni kell, hogy a budapesti betörők és zsebtolvajok nagyrésze — különösen tavasszal — az óbudai síkatorokba és az óriás kiterjedésű Bohn-féle téglagyár kemencéiben tölti az éjszakát, ahol részint a rendőrség szeme elől, részint a hideg elől jó menedéket talál. Minthogy az utóbbi időben ismét elszaporodott a betörések, utcai támadások és rablások száma, a rendőrség elhatározta, hogy megint nagyszabású razzidával leplezi le a Kórház-utcai régi temető kriptái között, a sötét, világítatlan síkatorokban, kiskorcsmákban s a téglagyár kemencéiben bujdokló bűnösöket.

Farkas Elemér rendőrfőtanácsos, a III. kerületi kapitányság vezetője irányította a razzidát. Három csoport indult különböző úton, hogy bekerítsék az óriási területet, amelyen a veszedelmes elemek tanyáznak. Wolkenberg Gyula és Harsányi rendőrfőfelügyelő indult a második csoporttal, míg a harmadik osztág Princz Ottó dr. fogalmazó vezetésével a Laktanya-utcai 15. számú órszobában találkozott.

Este 9 órakor már zsufolva van a 15. órszoba, vallas detektivekkel, egyenruhás rendőrökkel s Princz megbeszélése alapján negyedtízkor elindulunk a sötét utcák labirintjában a hegyek és gyárak között húzódó világítatlan kis utcákban. Csere Lajos detektívőfelügyelő vezetésével elől mennek a detektívek s valóságos rajvonulat képezünk, hogy mialatt egy-egy obskurus lebuj vendégeit igazoltatják, elálljuk az utca-kijárókat. Végig a Vörösvári-úton, Lajos-utcában, Kerék-utcában, majd tovább az Ék-utca, Határ-ut. Gyűrű-utca s a névtelen kis síkatorok píttoreszk, földszintes házaiban lapuló korcsmákat járjuk végig. Mikor benyitunk, egy pillanatra elhallgat a lármás zene s az asztalok körül italos emberek, kártyások, mulatozók meresztik ijedten szemüket az egyenruhás vezetőre.

A Lajos-utca egyik rossz hírű kis korcsmájában vastag füstgomolyag melegében lapulnak az asztalok körül bizonytalan egzisztenciájú vendégek. Megkezdődik az igazoltatás.

Van aki magyarázkodás nélkül egész aktacsomót huz ki a zsebéből, van aki konsternálódva tiltakozik a váratlan meglepetés ellen.

— Kérem szépen, a menyasszonyom! — magyarázkodik egy hoszszu, vörösképi ember, mikor a mellette ülő nő személyazonossági igazolványát kéri. Borzasztóan bántja ez a nem várt „inzultus” és állítólagos menyasszonyával való ismerkedésének előadásával kezdi a bőbeszédű magyarázkodást. Persze senki nem akarja meghallgatni.

A másik asztalnál egy részeg matróz, ötperecs folyékony hebegésbe kezd, mikor igazolványát kéri. „Véletlenül” nem talál semmi iratot, azonban ez a véletlen olyan gyakori ezen a vidéken, hogy a detektívek a gyenge lábán álló legényt a kijárókat őrző rendőrök sorfala közé támogatják. Nagyon köszöni a jóindulatot és lelkesen biztat bennünket, hogy kóstoljuk meg mi is a korcsma borát.

Erre már nincs idő. Tovább megyünk egy sötét, világítatlan utca kis korcsmájába. Az ajtó előtt három síhedér ólálkodik. A hideg éjszakában kalap nélkül, kis kabátban kódorognak az utcán. Egyiknél sincs igazolvány. Ők is beállnak a sorba. A korcsmában viszont csak három-négy vendég borozgat. A vendéglős boldogan fogad bennünket, azt hiszi, ennyi vendég érkezik. Mikor aztán megkezdődik az igazoltatás, a korcsma-úr is csalódottan néz közénk. Így megy tovább a hosszú sötét sor, korcsmáról-korcsmára, mindenütt akad egy-két magát igazolni nem tudó, rossz nézésű ember. Ezek aztán hozzánk csatlakoznak és hátul a rendőrgyűrűben követik a társasá-

got. Az egyik jó boráról híres Vörösvári-uti vendéglőben a Nemzeti Színház egyik előkelő tagja borozgat nagy társaságban. Őket nem igazoltatja Princz fogalmazó, majd nem mind ismerős.

Egy rosszszagu, penészes falu oduban ismét három rongyos ember lapul. A lámpa alá kísérik őket. Azt mondják, kovácslegények. A detektívek régi szokás szerint megnézik tenyerüket, mert ebből pontosan megállapítható, hogy valóban kovácsmunkát végez-e az illető? Az emberek ezt nem tudják és azt hiszik, a detektívek kezét akarnak szoritani. Szégyenlősen nyujtogatják

kérges, fekete vaspatinával itatott tenyerüket. Aztán boldogan továbbállnak. Néhány lépéssel arrébb ismét két suhanc igyekszik a menet elől. Megállítják őket.

— Mit keresnek erre? — kérdi tőlük Princz fogalmazó.

— Csigányok vagyunk kéremásan, — és magyarázkodón széttárlják a karjukat.

Ez aztán mentőkörülmény. Muzsikuskora igazán nincs szüksége a razzianak.

Ezután következik a razzia egyik legérdekesebb állomása, a régi Kórház-utcai temető. Az óriás kiterjedésű területen rajvonulat képezünk, így megyünk a vaksötétben, lépérlé-lépésre előre. Néha egyegy rendőr vagy detektív megböfik a százszázötven éves sirkövekben, ilyenkor azt hisszük, már nyul ugrik ki a bokorból. Itt tanyáznak ugyanis már-már egy esztendő óta a budapesti betörők. A legutóbbi razzian harmincöt embert fogtak el. Most csak egyet találnak, az egyik kriptamögé lapulva. Ezt igazoltatás nélkül viszik tovább a detektívek.

A sarkon találkozunk Farkas rendőrfőtanácsos és Wolkenberg Gyula főfelügyelő csoportjával, akikkel most már együtt megyünk a razzia tulajdonképeni célja felé, a *Bohn-féle téglagyárba*. Az összeszedett embereket a rendőrök az őrszobára viszik, míg most már körülbelül negyvenen Farkas főtanácsos után indulunk a veszedelmes téglatelep felé.

A Bohn-féle téglagyár meleg kemencéiben tanyáznak a pesti munkakerülők és zsebtolvajok. Ide villamoson ér el az ember. Még találunk egy üres kocsit, ezt aztán zsúfolásig megtöltik, a rendőrtisztek, detektívek és rendőrök. Nevetve beszélünk arról, hogy *mi lenne, ha most ide egy betörő felszállna?* Egy „villamoskocsi tele farkasokkal.” Nincs is más utas. A legközelebbi állomáson, naiv nyugalommal *felszáll egy kopott, kalap nélküli jassz.* — Ez ugyan jó helyre került! — — — Mikor az igazolványát kéri hirtelen körül néz, hogy a többi utastól kérjen védelmet. Csakhamar észreveszi azonban, hogy valóságos verembe lépett. — Nincs foglalkozása, nincs igazolványa. — Ingyen utazik velünk tovább. A Bohn-féle téglagyár előtt Farkas főtanácsos világító lámpása után indul a hosszú sor. Csupa hepe-hupa, mély gödör, téglahalom ez a veszedelmes telep. Csak a kis zseblámpa vékony sugara jelzi az utat. Mély kavernákba, téglafalak között szoruló utakon lapulunk, meghajolva, lépésről-lépésre. Ez Óbuda legveszedelmesebb helye. A forró kemencékbe már csak kuszva jutunk előre. A második kemencében ijedt zörej felel Princz Ottó és Wolkenberg Gyula főtanácsos katonás szavára.

A téglahalmok és por közül, *mint öt patkány kuszik fel öt topronyos, piszkos ember.* Hirtelen nem is tudják mi történt. Az öt közül *három munkanélküli, kettő tegnap szabadult a toloncházból.* Az egyik meg csak folyton jó reggelt kíván. Azt hiszi reggeli ébresztőért jöttünk. Mind az ötöt beállítjuk. Borzasztó emberek. Csupa rongy, piszok, sötétszerű alak, akiket igazoltatás nélkül bátran vihetnek az őrszobára. Aztán tovább a kemencéken, még két-három ilyen fogás, míg végre porlepetten, fáradtan gyűlünk össze a telep udvarán. Farkas rendőrfőtanácsos sipjelzésére körénk gyűlnek a telepen szétszórt detektívek és a szépen felnövekedett csoport a nehéz fárasztó munka után kérően néz Farkas főtanácsos vezető arcára.

— Rá lehet gyujtani! — hangzik a főtanácsos biztatása. Negyven ember zsebéből előkerül a cigaretta. Negyven kis szentjánosbogár világít a veszedelmes tolvajtanyán... Vége a razziának. (g. 1.)